

СВІТОВІ ЦЕНТРИ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ

Джинджоян Володимир,

Рижих Максим

ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Медичний туризм є досить молодим, у сучасному розумінні. Багато компаній проводять опитування споживачів медичного туризму з метою вироблення стратегії розвитку цього виду бізнесу. У розвитку медичного туризму визначальну роль відіграє держава. Першочергова роль держави у створенні потужного потенціалу охорони здоров'я країни. Крім того, має бути сформоване спеціальне законодавство на підтримку медичного туризму. Окремі країни субсидують лікування закордонних туристів (наприклад, Туреччина), інші держави беруть він страхові ризики з медичного обслуговування іноземців (наприклад, Південна Корея).

Медичний туризм може переслідувати різні цілі: профілактика, оздоровлення, лікування (зокрема операції). Кожен сегмент обслуговує свої спеціалізовані медичні центри. Залежно від видів та послуг і країни ціни на медичний туризм можуть дуже відрізнятись. У секторі медичного туризму переважає оздоровчий або спа-туризм. У середньому вартість медичного туризму вища за середню вартість по галузі в 1,3 рази [5, с.223].

Виділяють такі основні спонукальні мотиви медичного туризму:

- низька вартість;
- сучасні медичні технології;
- висококваліфікована медична допомога;
- тимчасовий фактор (при довгому очікуванні медичного лікування у своїй країні).

Регіональними лідерами у медичному туризмі зокрема для пацієнтів з країн пострадянського простору можна вважати Німеччину та Ізраїль, глобальними лідерами представлені: Індія, Таїланд, Південна Корея, Малайзія. У кожного з них – своя історія успіху. Особливо цікавим є приклад Туреччини. Ця країна просто увірвалася до групи світових лідерів медичного туризму, демонструючи шалені темпи приросту. Ключовим фактором стала державна підтримка галузі, зокрема мільйони доларів інвестицій, а також національна програма розвитку медицини і медичного туризму. Україна, яка наразі трансформує систему охорони здоров'я, вочевидь повинна враховувати досвід Туреччини.

Найпопулярнішим напрямком в 2020 році виявилася косметична

хірургія, її частка становила 17%, це пов'язано з тим, що пластична хірургія стала більша поширеною та прийнятною. Найбільшим попитом користуються такі послуги, як пересадка волосся, підтяжка обличчя, ринопластика та інші. Топ-5 країн цього напрямку – Південна Корея, Іспанія, Туреччина, США та Бразилія.

Щодо регіонального розподілу ринку медичного туризму, то лідером наразі є ринок Азійсько-Тихоокеанського регіону, його розмір у 2020 році становив 7,79 млрд. доларів. За прогнозами спеціалістів до 2025 року цей ринок зросте на 22,4% і становитиме 19,87 млрд. доларів. На Азійсько-Тихоокеанському ринку очікується потужний розвиток медичного туризму за рахунок країн, що розвиваються, які поступово рухаються до технологічного прогресу та якісної медицини. Зараз медичний туризм становить третину доходів приватних лікарень (а саме вони є основними гравцями на ринку) у більшості членів Асоціації держав Південно-Східної Азії [1].

Другий за розміром – ринок Північної Америки, він в 2020 році був оцінений в 6,9 млрд. доларів і прогнозується, що до 2025 року зросте на 19% до 16,7 млрд. доларів. Основні переваги регіону – наявність передових медичних технологій та досвіду надання медичних послуг. Вважається, що Мексика є перспективною країною, оскільки спектр послуг широкий, а ціна нижча ніж в США. Але Сполучені Штати ще довго залишатимуться на першому місці за рахунок передових технологій лікування та якості послуг. Щодо Канади, то вона почала активно розвивати медичний туризм відносно недавно, проте він вже став дуже значним для економіки [50].

Третій ринок – Європейський регіон, оцінюється в 6 млрд. доларів, і до 2025 року прогнозується ріст на 18,9% до 14,5 млрд. доларів. Європейські країни завжди приваблювали медичних туристів своєю надійністю, якісним обслуговуванням, інноваційними методами лікування та відповідністю міжнародним стандартам. Останнім часом підвищення популярності регіону пов'язано з розвитком медицини в Центральній та Східній Європі, зокрема, помітне зростання кількості медичних туристів в Польщі, Чехії та Угорщині [2].

Четвертий за розміром ринок – Латинська Америка, наразі оцінюється в 6 млрд. доларів, прогнозується зріст на 18,9% до 13,4 млрд. доларів. Медичний туризм регіон отримує значну підтримку з боку державних органів через інвестиції в місцеві підприємства. Перевагою також є відносно низька ціна і збільшення кількості ультрасучасних медичних закладів. Основну частку даного ринку, за рахунок низьких цін та зростання кваліфікаційних кадрів, займає Бразилія. Далі слідує Аргентина, яка останніми роками все частіше

застосовує нові технології в лікуванні [3].

П'ятий ринок – Близький Схід та Африка, оцінюється в 0,83 млрд. доларів США, прогнозується зріст на 8,5%, до 1,25 млрд. доларів. Основним фактором зростання медичного туризму в цьому регіоні є великі інвестиції 32 державних органів в медичний сектор. Найбільшу частку займають ОАЕ завдяки підтримці уряду та високій якості послуг. А на другому місці – Саудівська Аравія із запуском державних схем на користь споживачів медичних послуг та вигідними умовами між страховими компаніями та керівництвом лікарень. Деякі Африканські країни, зокрема ПАР, Туніс, Марокко та Єгипет, останнім часом покращують медичну галузь, розробляють комплексні національні стратегії. Сьогодні популярними напрямками до цих країн є стоматологія, косметична хірургія та репродуктивна медицина [4].

Очікується, що до 2025 року весь ринок медичного туризму зросте на 8,5% за умови відкриття кордонів. Таке зростання буде пов'язано з доступністю до нових медичних технологій, розвитком галузі в країнах, що розвиваються, дотриманням більшістю суб'єктами ринку міжнародних стандартів якості, покращенням умов страхування та сучасний маркетинг.

1. Horowitz Michael D. and Rosensweig Jeffrey A. (2007). Health Care in the Global Economy, *The Physician Executive*. November-December. Pp. 24-30.

2. Horowitz Michael D., Rosensweig Jeffrey A. and Jones Christopher A. (2007). Medical Tourism: Globalization of the Healthcare Marketplace. *Medscape General Medicine*. Vol. 9(4): 33. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2234298>

3. Lunt N., Smith R., Exworthy M., T.Green S., Horsfall D. and Mannion R. (2011). Medical Tourism: Treatments, Markets and Health System Implications: A scoping review. OECD Publications Service. 55 p.

4. Джинджоян В.В. Реалізація туристичних програм в сфері освіти, медицини, природоохорони. *Економіка та держава*, 2020. № 1. С. 50-53.

5. Сазонець І.Л., Вівсянник О.М. Передумови функціонування міжнародних організації в інституційному механізмі державного управління системою охорони здоров'я. *Право та державне управління*. 2020. №2. с 221-230.